

Soms is het gewoon lekker om even te lezen. In het kader van de Boekenweek die 14 maart start, vond Sax schrijver Claus Brockhaus bereid speciaal voor jullie een verhaal te schrijven. Het verhaal sluit aan bij het thema 'Vriendschap en andere ongemakken'. Ga er dus maar even goed voor zitten...

Foto: Karin van der Meul

Claus Brockhaus

Claus Brockhaus debuteerde in 2005 als misdaadauteur met de thriller *De Vrouw van de Voetballer*. Daarna schreef hij een roman, twee jeugdboeken en drie thrillers. Brockhaus was journalist bij onder meer de VPRO en KRO's *Brandpunt*. Hij woonde her en der in Nederland, maar keerde in 2009 terug naar zijn roots in Enschede.

Boeken

Onbevlekt Ontvangen (roman)
De Jongen die Voetballer wilde worden (jeugdboek)
Punks (jeugdboek)
De Vrouw van de Voetballer (thriller)
De Droom van de Drummer (thriller)
De Val van de Catwalk (thriller)
Het Ros van Twente (thriller)

De Kwadratuur van de Cirkel

Omdat mijn studie geen succes was en de laatste fondsen verdampt, plaatste ik een kleine annonce in de zaterdagkrant:

Ik schrijf uw Levensverhaal.

's Middags kwam de eerste reactie. Het was een oudere vrouw.

'Wat gaat u met mijn verhaal doen?' vroeg ze op verontwaardigde toon.

'Ik schrijf het op. Dat is alles.'

'Bent u van de krant?'

'Nee,' antwoordde ik. 'Ik ben schrijver.'

Ze had veel meegemaakt, vertelde ze. In haar jeugd had ze grote armoede gekend. Haar eerste man dronk, evenals haar tweede man. Beiden hadden losse handen en waren inmiddels overleden.

Het leek me een oninteressant verhaal, maar ik maakte een afspraak, omdat ze de eerste was die gereageerd had.

Een half uur later belde ze opnieuw, dacht ik, maar het was een andere oudere vrouw. De advertentie trok, naar het scheen, vooral oudere vrouwen.

Deze vrouw wilde weten of ze geld kreeg voor haar levensverhaal.

Ik zei dat het de bedoeling was dat ze mij betaalde om haar verhaal op te schrijven. Ze aanvaardde die tegenslag met de gelatenheid van een geroutineerd verliezer.

Ook zij had veel meegemaakt. Ze was in 1956 verliefd geworden op een gevluchte Hongaar die haar zwanger gemaakt had en opnieuw gevlucht was. Daarna trouwde ze een leraar. Het was een goede leraar, maar een slechte echtgenoot. Ze bleef 37 jaar bij hem en toen hij was overleden, na een lang ziekbed, vond ze de ware liefde bij een gepensioneerde weduwnaar. Dit geluk werd echter betwist door de dochter van de man. De strijd tussen zijn nieuwe liefde en de dochter bleek fataal voor het hart van de weduwnaar.

Ik vroeg haar wat het lievelingsgerecht van de weduwnaar was geweest.

Dat kon ze zich niet meer herinneren. 'Hij lustte alles, eigenlijk.'

Ik zei dat ik het een boeiend verhaal vond, maar dat ik jammer genoeg geen tijd had om het op te schrijven.

Daarna belde ik de eerste vrouw met wie ik een afspraak had gemaakt, om te zeggen dat ik de komende tijd verhinderd was en ik beschouwde het hele idee als mislukt. Iedereen heeft een levensverhaal, alleen zijn er weinig mensen die van hun leven een verhaal kunnen maken.

Het was zaterdagavond en omdat ik niets wilde missen ging ik naar de stad. Toen ik genoeg gedronken had om iemand aan te spreken was het te laat geworden. Ik besloot om voortaan geen illusies meer te koesteren. Die gedachte werd versterkt toen bleek dat mijn fiets verdwenen was. Ik woonde in een studentenflat op ongeveer een uur lopen van het centrum. Er reden geen bussen en trams meer, de enige optie was een dure taxi.

In beslag genomen door de trage opbouw van een neonreclame, merkte ik de vrouw die naast me was komen staan pas op toen ze een vraag stelde. Ze sprak verrassend helder en licht bekakt.

'Is dit een taxistandplaats?'

'Ja,' zei ik. Om mijn gelijk te bewijzen, kwam er op dat moment een taxi aan.

'Moet u mijn kant uit?' vroeg de vrouw.

'Uw kant?' 'Zuidplein.'

Het was in het donker moeilijk te zien of het een knappe vrouw was. We stapten in en reden zwigend naar het door haar opgegeven adres. De vochtig glimmende straten leken op het decor van een computerspel. Na een tijdje begon de vrouw een bekende melodie te neuriën, maar de naam van de song schoot me niet te binnen. Het was overigens geen slechte achtergrondmuziek bij de beelden, als je van film drama houdt.

Zuid was niet mijn deel van de stad. Ik kende er weinig mensen en de mensen die ik kende lieten me koud, in 't algemeen. Ik vroeg me af of dat ook gold voor andere steden. Was er iets mis met alle zuidelijke stadsdelen, of alleen met het Zuid in deze stad?

We stopten voor een groot, rond gebouw, dat er uitzag als een middeleeuwse vesting. Het had kleine rechthoekige ramen,

die asymmetrisch over het gebouw verspreid zaten. De liftschachten staken als kantelen boven het platte dak uit.

Is het mogelijk om een vierkant te construeren – natuurlijk alleen met passer en liniaal – waarvan de oppervlakte gelijk is aan die van een gegeven cirkel? Vierduizend jaar hadden wiskundigen zich het hoofd gebroken over het probleem van de kwadratuur van de cirkel, maar pas op het eind van de negentiende eeuw bewees een Duitser dat het onmogelijk was. Iedereen had dat al eeuwenlang vermoed, maar "het bewijs gaf een ware opluchting".

De vrouw betaalde de chauffeur en wimpelde mijn deel van het bedrag resoluut af. Het leek me niet gepast in de taxi te blijven zitten.

'Wat doet u?' vroeg ze, nadat we waren uitgestapt.

'Nu? Of voor de kost?'

'Maakt dat verschil?' Ze keek me licht spottend aan, alsof we al jaren getrouwd waren. Haar haar zat verscholen onder een imitatiebontmuts en haar lichaam werd verhuld door een wijde, viltachtige poncho. Het gezicht had geen bijzondere kenmerken, het was eerlijk gezegd nogal alledaags. Moeilijk te zien hoe oud ze was. Het was in dit geval het beste om open kaart te spelen.

'Ik heb me laten leiden door mijn gevoel. Toen u vroeg of ik uw kant op moest, heb ik ja gezegd, zonder over de gevolgen na te denken. En ik schrijf levensverhalen.'

'Maar in de taxi kreeg u spijt?' Ze zei het zonder ironie.

'Nee. Ik heb tevergeefs geprobeerd om me te herinneren welk liedje u neuriede en ik vroeg me meer in het algemeen af hoe mijn verhouding is tot zuidelijke stadsdelen.'

We liepen langzaam in de richting van de ingang, waar twee neo-classicistische zuilen de postmoderne bedoeling van de architect duidelijk maakten. Alles rook naar nieuwbouw.

'U woont hier nog niet lang,' zei ik.

Ze keek op haar horloge en lachte. 'Sinds gisteren. Ze hebben alles neergezet, maar ik had geen zin om uit te pakken.'

Ze had een aanstekelijke lach, die niet paste in het concept van ongenaakbaarheid dat de omgeving uitstraalde. We stonden voor de deur die bewaakt werd door een camera. Als er iemand op dat moment naar een monitor keek, zou hij zien dat de vrouw een papiertje uit haar portemonnee haalde. Ze las het als een actrice die speelt dat ze niet wil laten merken dat ze een leesbril nodig heeft.

'Kunt u lezen wat hier staat? Ik ben bang dat ik mijn bril niet bij me heb.'

Ik ontcijferde een getal en knikte bevestigend. Daarna legde ik een vinger op mijn lippen en wees naar de camera. Ze lachte en maakte, goed zichtbaar voor de camera, het gebaar van de twee hondjes.

Ze toetste de cijfercode op een klein toetsenbord en de deur sprong uit het slot. Dat was het moment om afscheid te nemen, maar mijn verleden en haar tegenwoordigheid stonden besluitvaardigheid in de weg.

'Het is niet mijn gewoonte jonge mannen mee te lokken, maar u stond op het juiste moment op de juiste plaats en, veel belangrijker, u zwijgt in taxi's.'

Terwijl ik achter haar aan liep naar de lift nam ze haar bontmuts af. Ze droeg kort donkerblond haar. Het achterhoofd had een mooie ronde vorm en haar oren waren perfect gesneden.

Ik probeerde me te realiseren dat ik ver na het middernachtelijk uur, met een mij onbekende vrouw, die over een meer dan gemiddelde intelligentie, gevoel voor humor en een goed gevormd hoofd beschikte en waarschijnlijk niet onbemiddeld was, in een lift stapte die ons naar haar splinternieuwe appartement bracht. Dingen die je je meestal pas achteraf realiseert.

Het licht in de lift was genadeloos.

Ze drukte op de bovenste knop en draaide zich om, waardoor het onmogelijk werd elkaars blik te vermijden. Ze glimlachte, en als bij toverslag verdween het alledaagse uit haar gezicht.

Ik had zo'n verandering vaker gezien, onder andere bij een fotomodel, waarmee ik een korte relatie had gehad voordat ze model was geworden. En bij mevrouw Tops, de vrouw van de slager in ons dorp, die je op straat voorbij kon lopen zonder dat je haar zag, maar achter de toonbank van de slagerij zoveel aandacht trok, dat Tops er overspannen van was geworden. 'Gedimd licht in de lift,' fluisterde ze, glimlachend.

Zonder hakken had ze mijn lengte, maar ze was ongeveer twintig jaar ouder. In de spiegel achter haar rug zag ik mezelf werken aan een passende houding om het verschil te beperken. Desondanks voelde ik me niet ongemakkelijk.

Het appartement was nog ruimer dan ik vermoedde en die indruk werd versterkt door het ontbreken van een persoonlijke aankleding. Langs de muren stonden de dozen van een erkende verhuizer en over de meeste meubelen lagen ruwharige dekkleden.

Ze deed haar poncho af en ik ritste mijn jack open. Ze droeg een klassiek zandkleurig twinset, een aubergine blouse en stevig gehakte pumps die ze zonder te bukken uitschopte en liet liggen alsof ze hier al jaren woonde. Door de zachte pool van de vloerbedekking voelde ik me plomp op mijn schoenen.

Ze verdween in de keuken.

Bij gebrek aan een boekenkast keek ik door het gordijnloze venster naar de lichten van de stad. Het raam was groter dan het van buiten had geleken; door de ronde vorm van het gebouw was ik mijn richtinggevoel kwijtgeraakt.

Ze kwam terug met een fles champagne, waaraan het kaartje van een makelaarskantoor hing.

'Op de verandering,' zei ik, toen we met een gevuld glas tegenover elkaar stonden.

'Op het blijvende,' antwoordde ze. Daarna keken we een tijdje door het raam, niet

van zins een duimbreed toe te geven.

'Hoe zullen we elkaar noemen?' Ze zocht mijn spiegelbeeld in het donkere glas. Ik onderdrukte mijn opwinding met de gespeelde arrogantie van een slecht scorende spits die na lange tijd weer het doel heeft gevonden.

'Ferdinand. Voluit.'

Ze stak haar hand uit en glimlachte. 'Bardot.'

Daarna vreeën we in de slaapkamer op een

splinternieuwe Hästens en vielen in slaap met de routine van kinderen die bij hun grootouders logeren.

Midden in de nacht gilte ze, waardoor ik wakker werd. Merkwaaardig genoeg wist ik op hetzelfde moment waar ik me bevond.

Ik schudde aan haar arm en ze keek me aan met de verbazing die hoorde bij de situatie. Ze leek tien jaar jonger dan een paar uur geleden. Ik nam haar in mijn armen en rook aan haar haar.

'Ik ben geen droomverteller,' zei ze. 'Laten we 't over jou hebben.'

'Wil je de korte of de lange versie,' vroeg ik.

'Ik wil een verhaal, geen verontschuldiging.'

'Goed,' zei ik. 'Ik ben op m'n zestiende van huis gelopen vanwege een vrouw die twintig jaar ouder was. Op het station van Luxemburg leerde ik een professionele Griek kennen die me voorstelde om mee te gaan naar Parijs. Dat heb ik niet gedaan. Ik ben zonder succes gaan studeren. Tegenwoordig schrijf ik levensverhalen.'

'Veel oudere vrouwen zeker?'

'Uhuh.'

Ze begon te huilen zonder geluid te maken. Dat kon betekenen dat ze verdriet had om het verlies van iets of iemand, maar het kon evengoed betekenen dat ze licht zag in een uitzichtloze situatie.

'En de korte versie?' vroeg ze.

'Ik ben,' zei ik.

Ze haalde haar schouders op. 'Je moet gaan.'

Ik knikte, kleepte me aan en verliet het appartement met het opgeluchte gevoel van iemand die zojuist van zijn dokter heeft gehoord dat de tumor goedaardig is.

De volgende middag liep ik opnieuw naar de stad en vond mijn fiets op de plek waar ik hem gisteravond had achtergelaten. Opgelucht reed ik naar het Zuidplein en zocht het ronde gebouw met de

asymmetrische ramen en de kantelen, dat ik vroeg in de ochtend had verlaten. Het was onvindbaar of spoorloos verdwenen of veranderd in een vierkant. Met dat laatste kon ik als beginnend schrijver leven.

© 2012 Claus Brockhaus

Prijsvraag

Wil je meer lezen? Dat kan! Sax geeft namelijk een exemplaar van *Het Talent uit Twente* weg. Een thriller die ook de campus van de Universiteit Twente aandoet. Kans maken? Mail vóór 23 maart naar sax@saxion.nl onder vermelding van je naam en je telefoonnummer.

